

СТАНОВИЩЕ

от Доцент Д-р Радин Цонев Цонев, д.м.
Началник Отделение по Гастроентерология към Клиника по Гастроентерология
УМБАЛ "Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда ЕАД"

На дисертационния труд **“РОЛЯТА НА ФИБРОБЛАСТНИЯ РАСТЕЖЕН ФАКТОР 23 ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕНАЛНА КОСТНА БОЛЕСТ И СЪРДЕЧНО-СЪДОВИ УСЛОЖНЕНИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ХРОНИЧНИ БЪБРЕЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ**“ на Д-р Диляна Михайлова Николова, докторант на самостоятелна подготовка с научен ръководител Доц. Александър Осиченко д.м. за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по докторска програма в област на висше образование: 7.Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина.

Представеният ми за становище дисертационен труд съдържа 106 страници и е онагледен с 36 фигури и 9 таблици. Цитираната литература включва 129 източника, от които 8 на кирилица и 121 на латиница.

Структурата е по обичайния за дисертационна разработка начин – въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати, обсъждане, изводи, научни приноси, литература, публикации и научни съобщения. Считам че съотношението в обема на отделните раздели е правилно и отговаря на задачите, които има всеки един от тях.

Хроничното бъбречно заболяване е с висок социален и медицински риск, свързан с бърза еволюция и необходимост от трансплантация в национален и световен план. ХБЗ е свързано с повишен кардициркулаторен риск. Коморбидитета е свързан с високия процент на ЗД, както и на артериална хипертония. Нарушенията в калциево-фосфорната обмяна /серумните нива на калций, фосфор, алкална фосфатаза, паратхормон/ са от съществено значение за възникване на ХБЗ.

Дисертационния труд е посветен на един от най-значимите проблеми в клиничната нефрология и Вътрешни болести. Изследването на FGF-23, което е обект на настоящия дисертационен труд е свързано с изучаването на нарушенията в калциево-фосфорната обмяна и отношението им към сърдечносъдовите и ендокринни заболявания. Литературният обзор с безспорната му компетентност, информираност, актуалност е едно от достоинства на дисертацията.

Дисертационния труд дава задълбочени данни и анализира различните групи пациенти, оценени с помощта на анкетни, измервателни и лабораторни методи-FGF-23 е изследван по метода Simple Plex TM assay (Ella ProteinSample, USA). eGFR, Ca, паратхормон, неорганичен фосфат, алкална фосфатаза. Статистическият анализ е съвременен и отговаря на изискванията на дисертационния труд.

Целта е ясно и точно формулирана. Логично произтича от данните на литературния обзор, а именно да се определи мястото и ролята на изследването на FGF-23 в диагностично-лечебния процес при пациентите с ХБЗ, както и неговата връзка с големи сърдечносъдови събития, артериална хипертония и сърдечна недостатъчност.

Задачи на изследването Целта е свързана с поставените 6 задачи, които са свързани с промяната на показателите на калциево-фосфорната обмяна и отношението им към бъбречните, сърдечно-съдовите и ендокринни заболявания.

Проследени са проспективно 103 пациенти, лекувани в отделението по нефрология към Клиниката по Вътрешни болести на Аджибадем Сити Клиник Болница Токуда в периода 2022 г. – 2024 г. разпределени по равно по полови белези и на средна възраст 70,47г. Проведени са пълен спектър от инструментални, клинични,

биохимични и други лабораторни методи за оценка на патологията на пациентите. Статистически са добре обработени и покриват критериите за доказателственост. Получените резултати са добре онагледени с таблиците и фигурите. За постигане на целта Д-р Николова си е поставила 6 задачи. Изпълнението им гарантира получаването на резултати, позволяващи да се изпълни поставената цел.

Дисертацията представя пълен и детайлен анализ на нарушенията на бъбречната функция и оценява промените в нивата на ПТХ и FGF-23. Те са свързани с приложението на ранни маркери за промяна в процесите на костната плътност с цел поддържане на калциево-фосфорната хомеостаза.

Акцентирайки върху ранното стартиране на нискофосфатна диета авторът доказва, че се намалява значително риска от развитие на тежки костни промени, свързани с вторичния хиперпаратиреоидизъм, както и левокамерна хипертрофия и сърдечна недостатъчност – усложнения предизвикани от ефектите на FGF-23 върху миокарда.

С напредване на бъбречната недостатъчност тези промени ескалират и стават все по-трудни за лечение.

Изнесените данни от проучването на Д-р Николова определят FGF-23, като важен лабораторен маркер в ранните фази при диагностициране на заболяването с оглед скрининг на пациенти с риск от бърза прогресия на ХБЗ, както и такива с риск от тежко протичащи усложнения.

Тези данни показват, че терапията на костно-минералните нарушения следва да започне още в ранните фази на заболяването, много преди да са налице отклонения в серумните нива на калций и фосфор.

Обсъждането е направено компетентно. Задълбочено и обективно се анализират получените резултати, съпоставяйки ги с литературните данни. На базата на получените резултати и направените проучвания са изведени 6 аспекта с характер на изводи. Приносите са 6 и имат оригинален и потвърдителен научно-приложен потенциал.

Библиографията включва голям брой съвременни научни източници, посветени на проблемите, обект на изследването на дисертацията. Прави впечатление, че са цитирани общо 129 източника, повечето от които са актуални и са от последните 5 години. 121 източника са на латиница и 8 на кирилица и са свързани с оригинални разработки, посветени на ХБЗ, хиперпаратиреоидизма и промените в калциево-фосфорната обмяна.

Представен е списък от 7 публикации, с участие в национални и международни конгреси, постери и публикации, свързани с темата на дисертацията като в 6 от тях дисертанта е първи автор. Авторефератът напълно отразява съдържанието на дисертацията.

Д-р Диляна Николова е лекар-специалист по нефрология с над 13 години стаж стаж по специалността, като преди това 7 години е била асистент в Александровска болница в Клиника по нефрология и трансплантология. Има придобита специалност по Вътрешни болести от 2005г. Владее английски и немски езици.

В заключение на становището дисертационен труд е посветен на клиничен проблем с голямо здравно, социално-икономическо и научно значение. В него Д-р Николова компетентно проучва съществени страни от патогенезата на калциево-фосфорната обмяна, за първи път в България е проведено изследване на FGF-23 сред пациенти с ХБЗ в преддиализен и диализен стадий. Постигнати са интересни резултати с теоретичен и научно-приложен характер и принос.

Считам че дисертационния труд "РОЛЯТА НА GF-23 ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕНАЛНА КОСТНА БОЛЕСТ И СЪРДЕЧНО-СЪДОВИ УСЛОЖНЕНИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ХРОНИЧНИ БЪБРЕЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ" отговаря на изискванията за присъждане

на образователна и научна степен “Доктор”, медицинска и научна специалност “Вътрешни болести” на Д-р Диляна Михайлова Николова и убедено предлагам на членовете на уважаемото жури да гласуват положително.

23.08.2025г
гр. София

Изготвил становището:
Доц. Д-р Радин Цонев, д.м.

